Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 16 (114) Warszawa, 15 kwietnia 1939 r. Rok IV

TREŚĆ:

	str.
Przeoczenie wpisu zaszłości następnie uzupełnione	261
Orzecznictwo w przedmiocie księgowości: prowadzenie prawidłowych ksiąg handlowych dla jednego z kilku prowadzonych przedsiębiorstw; — uzupełnienie opuszczonego zapisu	263
Orzecznictwo w sprawach podatkowych: komis a podatek przemysłowy od obrotu	267
Okólniki: w sprawie stosowania przepisów art. 68 O. P. i § 63 ust. (1) lit. B. rozp. wyk. do O. P.; — w sprawie zasad opodatkowania katolickich zakonów i zgromadzeń zakonnych	268—269
Ustawy, rozporządzenia i zarządzenia	270
Poradnia	271—275

Dr E. ISERZON

PRZEOCZENIE WPISU ZASZŁOŚCI NASTĘPNIE UZUPEŁNIONE

W numerze niniejszym ogłaszamy wyrok NTA z d. 27 kwietnia 1938 r., l. rej. 1162/36 *) (OPA, 1939, poz. 2518), w którym Trybunał zajął stanowisko, że zaksięgowanie przeoczonej zaszłości w ostatnim dniu miesiąca na skutek wykrycia przeoczenia przy sporządzaniu bilansu miesięcznego (brutto), sprzeciwia się zasadom prawidłowej księgowości.

Wyrok ten wywołał w sferach zainteresowanych poważne zaniepokojenie.

Twierdzenie wyroku, że *„władze wymiarowe zasadnie uznały księgi handlowe za nieprawidłowe, a to w związku z niechronologicznym księ-*

*) Ob. niżej str. 266.

gowaniem pozycyj w dzienniku, co oczywiście sprzeciwia się zasadom prawidłowej księgowości" — jest samo przez się najzupełniej trafne.

Celem księgowości jest tworzenie obrazu przedsiębiorstwa w jego dynamice i statyce. Cel ten może być uważany za osiągnięty w tym tylko wypadku, *jeśli księgowość odzwierciedla bieg i stan interesów przedsiębiorstwa w całym jego zasięgu i w każdym momencie czasu.* Księgowość, która nie jest odzwierciedleniem ostatniego momentu w życiu przedsiębiorstwa nie spełnia swego zasadniczego zadania. *Prowadzenie ksiąg winno więc dawać rękojmię objęcia wszystkich zaszłości,* a jedynym środkiem do tego jest niezwłoczne rejestrowanie każdego podlegającego księgowaniu wydarzenia. *Tę rękojmię daje tylko taka księgowość, która— w zasadzie—rejestruje wydarzenia w miarę ich powstawania.*—Stąd kardynalny wymóg techniki księgowości: *wydarzenia winny być księgowane natychmiast.* Chronologiczność zapisów jest koniecznym skutkiem przestrzegania tego wymogu.

Ale każda nauka, wyprowadzając z wykrytych prawd praktyczne wskazania, uwzględniać winna warunki życiowe. Nauka, która tego nie czyni, jest jałowa. Nauka nie jest przecież celem w sobie, tylko środkiem do osiągnięcia *końcowego celu każdego działania ludzkiego—zaspokojenia potrzeby życiowej.*

Również *nauka księgowości musi tolerować odchylenia od idealnych zasad, o ile wymagają tego konieczności życiowe.*

Omyłki w księgowości są życiowo nieuniknione. Toteż *nauka księgowości traktuje omyłki jako zjawisko normalne.* Nie ma podręcznika księgowości, który by nie poświęcił specjalnego rozdziału sposobom prostowania błędów. Sporządzanie bilansu obrotowego miesięcznego służy wyłącznie celowi „wyławiania błędów". — Nawet obowiązujący kodeks handlowy przyjmuje konieczność prostowania błędów jako zjawisko normalne, stanowiąc jedynie (art. 55 § 4), że „poprawki powinny być dokonywane w taki sposób, aby tekst pierwotny można było odczytać". Tej zasadzie czynią zadość: „czytelne" poprawienie samego tekstu zapisu, stornowanie i wpisywanie pod datą bieżącą opuszczonych pozycyj. Wszystkie te sposoby są bowiem poprawkami uskutecznionymi w ten sposób, że „tekst pierwotny można odczytać".

Nie inaczej zapatrują się na prostowanie błędów teoretycy księgowości.

„Jest powszechnie przyjętą regułą we wszystkich dziedzinach działalności ludzkiej, nie wyłączając dziedziny prawnej, że omyłki sprostowane uważa się za niepopełnione, powiada prof. Lulek. Ocena prawidłowości ksiąg handlowych musi również respektować tę zasadę, zwłaszcza, że omyłki w księgach są zjawiskiem wcale nie wyjątkowym, tak dalece iż wszystkie podręczniki rachunkowości zawierają pouczenia o metodach prostowania omyłek względnie uzupełniania opuszczeń, które się zdarzyły w księgach... *Dyskwalifikacja ksiąg rachunkowych z powodu omyłek lub opuszczeń może być zatem uzasadniona tylko w braku sprostowań względnie uzupełnień"* (OPA, 1938, poz. 2106).

Prof. Teofil Seifert dzieli opóźniania na a) zwyczajne, spowodowane brakiem czasu, które mają tę właściwość, że wpisy mimo opóźnienia są chronologiczne i b) nadzwyczajne, których przyczynami są 1) cał-

kowite pominięcie zdarzenia gospodarczego, 2) błędny wpis przez niezrozumienie zdarzenia i 3) mylne zaksięgowanie wartości — a które są *zawsze niechronologiczne.* „Jednym z zasadniczych sposobów wykazywania usterek i ustalania zgodności między poszczególnymi księgami, a tym samym uzgodnienia między stanem majątkowym a zobowiązaniami jest miesięczny bilans surowy... *Właśnie zadaniem dobrze zorganizowanej rachunkowości jest samokontrola,* która winna niedociągnięcia w księgowaniu wykrywać, uzupełniać, poprawiać" (OPA, 1939, glosa do omawianego wyroku, poz. 2518).

Według uzasadnienia wyroku l. rej. 1162/36 *niechronologiczne księgowanie polegało na tym, że pozycje opuszczone w ciągu miesiąca a ujawnione przez sporządzenie miesięcznego bilansu brutto — były księgowane pod datą ostatniego dnia miesiąca.*

Było to *najzupełniej prawidłowe ze stanowiska księgowości prostowanie.*

Prof. Seifert w glosie do omawianego wyroku (OPA, 1939, poz. 2518) w ten właśnie sposób ocenia stanowisko zajęte przez NTA: „Wyrok NTA stwierdza, że firma skarżąca powołała się na bilans (surowy) miesięczny, który wykrywał opuszczenie wpisów, i że te opuszczenia były ujawniane z końcem miesiąca, czyli *jest to dowodem, że firma miała księgowość prawidłowo zorganizowaną i postępowała zgodnie z nauką rachunkowości podwójnej".*

Omawiany wyrok jest zresztą *sprzeczny z dotychczasową judykaturą NTA*, powołaną w wyroku z d. 7.1.1937, l. rej. 6632/34, OBP, 1938, str. 429 i n.: „Stwierdzenie sporadycznej omyłki w księgowaniu sprostowanej przez płatnika po jej zauważeniu (suma zł 1500 została zaksięgowana jako przychód kasowy pod d. 31 sierpnia z zaznaczeniem, że jest to wpływ z d. 9 sierpnia) nie może zgodnie z judykaturą NTA uzasadniać uznania ksiąg za nieprawidłowe".

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

140.

PROWADZENIE PRAWIDŁOWYCH KSIĄG HANDLOWYCH DLA JEDNEGO Z KILKU PROWADZONYCH PRZEDSIĘBIORSTW.

Do stosowania przepisu art. 3, ust. 1, p. 14, ustawy o państwowym podatku przemysłowym, Dz. Ust. poz. 110 z 1932, wystarczy, jeśli kupiec jednoosobowy, prowadzący prócz skupu zawodowego ziemiopłodów także handel towarowy, a zatem przedsiębiorstwa uznane przez ustawę o państw. pod. przem. za oddzielne, może się wykazać prawidłową rachunkowością kupiecką tylko w odniesieniu do skupu zawodowego, dla którego żąda zastosowania powyższego przepisu, o ile przedsiębiorstwa te

także organizacyjnie i gospodarczo stanowią odrębne jednostki (teza).

NTA, 13 grudnia 1938, I. rej. 1323/36.

Z uzasadnienia: Władza pozwana posługuje się wyłącznie przepisami kodeksu handlowego, natomiast pozwany broni się przede wszystkim w płaszczyźnie przepisów ustawy o państwowym podatku przemysłowym *).

Prawdą jest, że ustawa ta nie podaje własnej definicji pojęcia prawidłowych ksiąg handlowych, a orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego konsekwentnie stwierdza, że do oceny prawidłowości ksiąg należy prawidłowo stosować przepisy kodeksu handlowego, o ile nie ma przepisów szczególnych regulujących to zagadnienie dla celów podatkowych.

W konkretnej sprawie atoli chodzi *o zagadnienie prawidłowości w szczególnej płaszczyźnie, mianowicie w związku z pojęciem przedsiębiorstwa na tle ustawy podatkowej.*

Otóż ustawa o państ. podatku przemysłowym poddaje podatkowi przemysłowemu handlowe, przemysłowe i inne na zysk obliczone przedsiębiorstwa oraz zajęcia przemysłowe wymienione w taryfie załączonej do art. 23 i samodzielne wolne zajęcia zawodowe wyszczególnione w art. 9. Według art. 10 winny być wykupione oddzielne świadectwa przemysłowe *„przez* przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe dla każdego przez nie prowadzonego oddzielnego zakładu handlowego względnie przemysłowego, *przez* każde przedsiębiorstwo na zysk obliczone a wykonywane bez utrzymywania oddzielnego zakładu oraz *dla* każdego zajęcia przemysłowego, wymienionego w taryfie dołączonej do art. 23", zaś według art. 11 ustawy uważa się za oddzielny zakład handlowy osobne stałe lub ruchome, zamknięte lub otwarte pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia, względnie kilka pomieszczeń posiadających bezpośrednie ze sobą połączenie, w których prowadzi się handel towarowy, lub w których dokonywa się innych operacji handlowych, *stanowiących według taryfy załączonej do art. 23 odrębne przedsiębiorstwo,* a według art. 52 ustawy wreszcie składa się *odrębne* zeznania o obrocie m. in. co do każdego oddzielnego zakładu względnie przedsiębiorstwa handlowego według podziału taryfowego (art. 23).

Z zestawienia i osnowy powyższych przepisów w związku z podziałem taryfowym przedsiębiorstw handlowych na rodzaje jest widoczne, że *ta ustawa podatkowa nie używa określenia przedsiębiorstwa handlowego jako pojęcia nadrzędnego, obejmującego wszystkie gałęzie różnorodnej i różnokierunkowej działalności poszczególnego kupca jako przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy, lecz parceluje to określenie na te poszczególne gałęzie stosownie do podziału taryfowego,* a taryfa pogrupowała je w oddzielnych rozdziałach I — XXI. Według tej taryfy stanowią oddzielne rodzaje

---

*) Władza pozwana interpretowała przepis § 38 kodeksu handlowego niemieckiego: („każdy kupiec jest obowiązany prowadzić księgi i ujawniać w nich swoje interesy i stan swego majątku według zasad prawidłowej księgowości") — w ten sposób, że kupiec winien księgami objąć wszystkie swoje przedsiębiorstwa i cały swój nawet prywatny majątek. Wykładnia ta, pomijając kwestię jej trafności, jest nieaktualna już dlatego, że art. 54 obecnie obowiązującego kodeksu handlowego takiej wykładni nie dopuszcza. Przepis ten wymaga prowadzenia księgowości, „jaka ze względu na rodzaj i rozmiar *przedsiębiorstwa* jest konieczna" („w księgach nie potrzeba wykazywać majątku prywatnego i długów prywatnych kupca", Allerhand, Kodeks Handlowy, str. 109 uw. 6). Nauka księgowości i zwyczaje handlowe dozwalają prowadzenie księgowości dla każdego z przedsiębiorstw kupca osobno (spółki z ogr. odp. i spółki akcyjne winny jednak prowadzić rachunkowość „spółki" jako takiej, art. 244 i 418 KH).

z jednej strony handel towarowy, objęty rozdziałem I, a z drugiej skup zawodowy, którego konieczne cechy podaje rozdział II.

W art. 3 ust. 1 p. 14 ogranicza się ustawa do postanowienia, że transakcje kupna-sprzedaży wszelkiego rodzaju zbóż i innych ziemiopłodów, dokonywane na giełdach krajowych, a udowodnione m. in. prawidłowymi księgami handlowymi, są zwolnione od podatku.

Ponieważ in concreto transakcje te były dokonywane w ramach przedsiębiorstwa skupu zawodowego, a nie w ramach handlu towarowego, przeto odpada potrzeba rozważania wysuniętej w skardze tezy, że wymóg prawidłowych ksiąg handlowych stosuje się tylko do samych transakcji zbożowych i ziemiopłodowych a nie do przedsiębiorstwa, w obrębie którego je dokonano, albowiem nawet władza pozwana tej księgowości, którą skarżący prowadził na skup zawodowy, nie zarzuca żadnych uchybień formalnych ani materialnych, a twierdzi jedynie, że stanowią one tylko część kompletnej rachunkowości kupieckiej, wymaganej dla przedsiębiorstw skarżącego, jako zorganizowanej, zbiorowej całości.

Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał atoli, że stanowiska, zajętego przez władzę, nie pokrywa osnowa przepisu art. 3 ust. 1 p. 14 ustawy, a pośrednio nie da się ono też wywieść właśnie z uwagi na powołane w wyroku przepisy art. 1, 10, 11 i 52. Skoro bowiem ustawa nie tylko w dziedzinie nabywania świadectw przemysłowych, ale także dla wymiaru podatku od obrotu dokonała zupełnego rozdziału przedsiębiorstw na poszczególne rodzaje taryfowe, stanowiące oddzielne jednostki podatkowe, to wniosek, by ustawa w punkcie 14 ust. 1 art. 3 to stanowisko nagle porzuciła, nie ma dostatecznego logicznego uzasadnienia.

Było by anomalią i mogło by prowadzić do powikłań przez ustawodawcę podatkowego zgoła niezamierzonych, gdyby podzielić zapatrywanie władzy, że dla celów podatkowych przedsiębiorca, prowadzący kilka odrębnych przedsiębiorstw taryfowych i składający w myśl ustawy oddzielne zeznania podatkowe dla każdego z nich, w których wedle art. 53 ust. 1 p. 7 winien oświadczyć się, czy prowadzi prawidłowe księgi i czy gotów jest je przedstawić na poparcie zeznanej sumy obrotu, musi się wykazać prawidłowymi księgami dla każdego z tych przedsiębiorstw w postaci rachunkowości bądź to łącznej, bądź to oddzielnej, gdyż w przeciwnym wypadku traci korzyści przewidziane w ustawie pod warunkiem prowadzenia prawidłowych ksiąg dla niektórych z tych przedsiębiorstw. Stanowisko to bowiem uzasadniałoby pozbawienie płatnika takich korzyści także wówczas, gdy wprawdzie prowadzi oddzielne księgi dla każdego z kilku przedsiębiorstw, ale księgi prowadzone dla jednego z nich uznane zostały za nieprawidłowe z powodu usterek natury formalnej.

Władza też ani nie twierdzi, ani nie wykazała, by z punktu widzenia prawideł rachunkowości kupieckiej nie było dopuszczalne oceniać prawidłowość ksiąg handlowych w oderwaniu i w odniesieniu do każdego z poszczególnych przedsiębiorstw, stanowiących oddzielną gospodarczą całość, ani by między „przedsiębiorstwami" skarżącego a w szczególności skupu zawodowego z z jednej strony i handlu towarowego oraz olejarni (zaliczonej zresztą w taryfie do przedsiębiorstw przemysłowych— a nie handlowych), z drugiej strony istniał ściślejszy związek gospodarczy, uniemożliwiający należytą ocenę księgowości przedsiębiorstwa skupu zawodowego, bez księgowości dla tych innych przedsiębiorstw.

W konkluzji końcowej zatem Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał, że *do stosowania przepisu art. 3 ust. 1 p. 14 ustawy o państwowym podatku przemysłowym Dz. U. poz. 110 z 1932 r. wystarczy, jeśli kupiec jednoosobowy, prowadzący prócz skupu zawodowego ziemiopłodów także handel towarowy a zatem przedsiębiorstwa uznane przez ustawę o państw. podatku prze-*

myslowym za oddzielne, może się wykazać prawidłową rachunkowością kupiecką tylko w odniesieniu do skupu zawodowego, o ile przedsiębiorstwa te także organizacyjnie i gospodarczo stanowią odrębne jednostki,

Ponieważ władza pozwana orzekła sprzecznie z powyższą wykładnią, przeto Najwyższy Trybunał Administracyjny orzekł uchylenie zaskarżonego orzeczenia jako niezgodnego z prawem, a stosownie do przepisu art. 95 prawa o Najwyższym Trybunale Administracyjnym w brzmieniu nadanym mu ustawą z 24 marca 1937, Dz. U. poz. 150, zarządził zwrot pełnej opłaty od skargi.

141.

UZUPEŁNIENIE OPUSZCZONEGO ZAPISU.

Zaksięgowanie opuszczonej zaszłości w ostatnim dniu miesiąca sprzeciwia się zasadom prawidłowej księgowości *).

NTA, 27 kwietnia 1938, I. rej. 1162/36, OPA, 1939, poz. 2518.

Z uzasadnienia: ...Skarżąca zarzuca niesłusznie odrzucenie ksiąg handlowych, jako podstaw wymiaru, dowolność wymiaru oraz obrazę art. 7 p. 7 ustawy o podatku przemysłowym w związku z ustaleniem wysokości stawki podatkowej.

NTA rozważył co następuje:

Protokół badania ksiąg handlowych skarżącej z 10 maja 1933 ujawnia cały szereg wypadków niechronologicznego kontowania pozycji w dzienniku. W związku z powyższym ustaleniem władza wymiarowa wysunęła jako jeden z powodów dyskwalifikacji ksiąg niechronologiczne kontowanie w dzienniku.

W odwołaniu płatniczka, przyznając, iż *niechronologiczne księgowanie miało miejsce przez przeoczenie wskutek opuszczenia w dzienniku pewnych pozycji, które to pozycje, ujawnione dopiero przy miesięcznym bilansowaniu, były księgowane dodatkowo z końcem miesiąca,* twierdziła jedynie, iż takie przeoczenia nie mogą stanowić tytułu do unieważnienia ksiąg handlowych

NTA oparł się na powyższym niespornie ustalonym w toku przewodu administracyjnego stanie faktycznym, pomijając na zasadzie postanowienia art. 83 rozp. Prez. o NTA twierdzenia faktyczne skargi, odbiegające od powyższego stanu faktycznego, i uznał, iż *władze wymiarowe zasadnie uznały księgi handlowe za nieprawidłowe, a to w związku z niechronologicznym księgowaniem pozycji w dzienniku, co oczywiście sprzeciwia się zasadom prawidłowej księgowości.*

Powyższy powód dyskwalifikacji ksiąg handlowych jako powód czysto formalnej natury nie uzasadnia jednak w świetle ustalonej judykatury NTA, pominięcia tych ksiąg, jako dowodu z zapisków. Wbrew powyższemu jednak władza pozwana nie rozprawiła się w zaskarżonym orzeczeniu z dowodem ksiąg, jako dowodem z zapisków, pomijając odnośnie do kwestii nieujawnienia wzgl. wadliwego ujawnienia w księgach pewnych pozycji rachunków wyjaśnienie płatniczki w odwołaniu oraz stwierdzenie dodatkowego protokółu badania ksiąg z 24 lutego 1934...

---

*) Ob. wyżej (str. 261) uwagi nasze do niniejszego wyroku.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

104.

KOMIS A PODATEK PRZEMYSŁOWY OD OBROTU.

Stwierdzenie wypadków sprzedaży przez komisanta towarów powyżej ceny limitowanej może uzasadniać nieuznanie komisu tylko w odniesieniu do poszczególnych transakcyj, nie zaś w odniesieniu do wszystkich transakcyj komisowych.

NTA, 2 listopada 1938, l. rej. 408/37.

Z uzasadnienia: Trafne są zarzuty skargi, zwalczające zakomunikowany płatnikowi w zaskarżonym orzeczeniu powód nieuznania stosunku komisu. Jak wynika z motywów decyzji, władza pozwana oparła się w tym względzie na ustaleniach protokólarnych z dnia 2 stycznia 1933 i z dnia 16 czerwca 1936, stwierdzając, iż płatnik sprzedawał mąkę powyżej ceny limitowanaj, a osiągniętą nadwyżką nie uznał komitenta. Otóż z powyższych protokółów wynika, *że płatnik sprzedał komisowo 300 kg mąki po cenie 50 zł za 100 kg, podczas gdy cena limitowana wraz z kosztami przewozu i prowizją wynosiła 49 zł 80 gr za 100 kg.* Z treści protokółu z daty 2 stycznia 1933 r. wynika ponadto, że *płatnik wyjaśnił, iż różnicę 20 gr na 100 kg mąki stanowi koszt magazynowania towaru, które to wyjaśnienie organ spisujący protokół zaopatrzył uwagą, że umowa z komitentem nie zawiera norm co do wysokości kosztów magazynowania.* Również w związku z ustaleniami protokółu z dnia 16 czerwca 1936 złożył płatnik pisemne wyjaśnienie, stwierdzające, iż wspomniana nadwyżka obejmuje koszty magazynowania towaru, do których pobrania płatnik był upoważniony na podstawie umów z komitentami. Wobec podtrzymania powyższego zarzutu w skardze uznał Trybunał, że władza pozwana niedostatecznie rozprawiła się z odnośnymi wyjaśnieniami płatnika, skoro w zaskażonym orzeczeniu ograniczyła się tylko do stwierdzenia, że płatnik sprzedawał mąkę powyżej ceny limitowanej, nie uznając nadwyżką komitenta, a nie podała, dlaczego pobranie przez płatnika 20 gr od 100 kg mąki tytułem kosztów magazynowania towaru uznała za wychodzące poza granice ceny limitowanej umową, przewidującą pobieranie kosztów magazynowania. Brak tego wyjaśnienia stanowi istotną wadliwość postępowania połączoną ze szkodą dla skarżącego. Zaznaczyć przy tym należy, że *nawet bezsporne stwierdzenie wypadków sprzedaży towaru powyżej ceny limitowanej, mogłoby uzasadniać nieuznanie komisu tylko w odniesieniu do odnośnych transakcji, nie zaś w odniesieniu do wszystkich transakcji komisowych.*

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 21 MARCA 1939 R. L. D. V. 5359/1/39

w sprawie stosowania przepisów art. 68 O. P. i § 63 ust. (1) lit. B. rozp. wyk. do O. P.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 8 z 1939 r. poz. 203)

Na skutek wątpliwości, podniesionych przez niektóre izby skarbowe w związku ze stosowaniem przepisów § 63 ust. (1) lit. B. rozp. wyk. do O. P. i postanowień okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 31 marca 1938 r. L. D. V. 8442/1/38—Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że **nie są obowiązane do składania zeznań o dochodzie osoby, ktorych dochód płynie wyłącznie:**

a) z nieruchomości gruntowej o łącznym obszarze nie przekraczającym 50 wzgl. 100 ha gruntów (§ 63 ust. (1) lit. B. punkt a) r. w. do O. P.) a nadto z budynków mieszkalnych, gospodarczo z tą nieruchomością związanych i użytkowanych przez posiadacza tej nieruchomości.

b) z jednego przedsiębiorstwa handlowego bądź jednego przedsiębiorstwa przemysłowego zaliczonego w roku poprzedzającym rok podatkowy w myśl taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 u. p. p. do kategorii III, IV, V-a i V-b przedsiębiorstw handlowych albo kategorii VII i VIII przedsiębiorstw przemysłowych (§ 63 ust. (1) lit. B punkt c) r. w. do O. P.) a nadto z jednego budynku mieszkalnego o ilości izb nie większej niż 12, który użytkowany jest w całości przez właściciela przedsiębiorstwa.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 29 GRUDNIA 1938 R. L. D. V. 8947/1/38

w sprawie zasad opodatkowania katolickich zakonów i zgromadzeń zakonnych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 1 z 1939 r., poz. 22)

(ciąg dalszy)

D. Podatek od lokali

Wedle art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 505):

„Podatkowi od lokali nie podlegają:

1) kościoły, świątynie i lokale, przeznaczone wyłącznie na stałe domy modlitwy, należące do uznanych w Państwie wyznań religijnych;

2) lokale zajmowane przez . . . . . . instytucje naukowe, wyznaniowe, oświatowe i dobroczynne oraz szpitale, z wyjątkiem części tych lokali, odnajmowanych lub oddawanych bezpłatnie do użytkowania osobom trzecim".

Wedle § 6 rozporządzenia wykonawczego z dnia 20 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 258):

„(1) Lokale . . . . . instytucji uznanych prawnie wyznań religijnych, jak również pomieszczenia seminariów duchownych, domy przygotowawcze dla zakonników i zakonnic oraz pomieszczenia mieszkalne zakonników i zakonnic, składających śluby ubóstwa, wolne są od podatku.

(2) Natomiast podlegają podatkowi lokale mieszkalne duchowieństwa, z wyjątkiem części lokali zajętych na cele urzędowe (np. kancelarię stanu cywilnego)".

Paragraf 7 podanego rozporządzenia stanowi:

„(1) Za lokale zajmowane przez instytucje naukowe, oświatowe i dobroczynne uważa się lokale zajęte przez zakłady służące wyłącznie celom naukowym, oświatowym i dobroczynnym.

(2) Lokale zajmowane przez związki, stowarzyszenia i inne organizacje, które w statutach mają wskazane między innymi cele naukowe, oświatowe i dobroczynne — nie korzystają ze zwolnienia od podatków".

Zgromadzenia zakone oraz zakony podpadają pod pojęcie instytucji wyznaniowych. W świetle art. 2 p. 1 i 2 dekretu oraz §§ 6 i 7 rozporządzenia wykonawczego:

1) pomieszczenia na kościoły, świątynie, pomieszczenia seminariów duchownych, domów przygotowawczych dla zakonników i zakonnic oraz pomieszczenia mieszkalne zakonników i zakonnic—wolne są od podatku bez jakichkolwiek zastrzeżeń;

2) natomiast z innych pomieszczeń, zajmowanych przez instytucje wyznaniowe, a więc zakony i zgromadzenia zakonne, korzystają ze zwolnienia lokale zajęte na zakłady naukowe.

Lokale w miastach, zajęte na internaty oraz tzw. konwikty lub służące tymże, nie korzystają ze zwolnienia od podatku od lokali, bowiem oddane są do użytkowania osobom trzecim, korzystającym z internatów i konwiktów — co do których to lokali art. 2 p. 2 w części końcowej zwolnienie od podatku wyraźnie wyklucza.

Zwolnienie od podatku od lokali przewidziane w art. 2 p. 2 dekretu są szersze od przewidzianych w art. XV Konkordatu, obejmują bowiem wszystkie instytucje wyznaniowe kościoła rzymsko-katolickiego.

E. Podatek przemysłowy.

Rozważając kwestię zasadności obciążenia podatkiem przemysłowym zakładów naukowych i internatów, prowadzonych przez zakony i zgromadzenia zakonne:

1) w płaszczyźnie zwolnienia w myśl art. 3 ust. (1) p. 6 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 46, poz. 339),

2) w płaszczyźnie art. 1 powołanej ustawy, a mianowicie czy internaty są przedsiębiorstwami obliczonymi na zysk,

3) w płaszczyźnie zwolnienia w myśl art. 3 ust. (1) p. 7 tejże ustawy,

4) wreszcie w płaszczyźnie ulg, przyznanych w art. XV Konkordatu,

— Ministerstwo Skarbu stwierdza co następuje:

Ad 1).

Wszelkie zakłady naukowe tak publiczne jak i prywatne zwolnione są w myśl art. 3 ust. (1) p. 6 ustawy o państwowym podatku przemysłowym — od podatku przemysłowego.

Pojęcie zakładu naukowego publicznego oraz prywatnego określa § 11 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr 93, poz. 649) w ten sposób:

„(1) Za publiczne zakłady naukowe uważa się zakłady naukowe państwowe oraz publiczne w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389).

(2) Za prywatne zakłady naukowe uważa się zakłady naukowe, prowadzone na podstawie właściwych orzeczeń państwowych władz szkolnych . . . . . ."

(cdn.)

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 21 z dn. 21 marca 1939 r.

Ustawa z dnia 10.3.1939 o zmianie ustawy o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich (poz. 132).

Dziennik Ustaw RP. Nr 23 z dn. 25 marca 1939 r.

Ustawy: z dnia 24.3. 1939 o zatwierdzeniu zmian statutu Banku Polskiego (poz. 142); —z dnia 24.3.1939 o zmianie ustawy o wypuszczeniu biletów skarbowych (poz. 143).

Dziennik Ustaw RP. Nr 26 z dnia 30 marca 1939 r.

Ustawy: z dnia 29.3.1939 o częściowym zawieszeniu wymagalności długów rolniczych (poz. 170); — z dnia 29.3.1939 o rozciągnięciu mocy obowiązującej przepisów o niektórych daninach publicznych oraz o monopolach państwowych na ziemie odzyskane (poz. 171).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28.3.1939 o wypuszczeniu wewnętrznej pożyczki państwowej na cele obrony Państwa (poz. 176).

Dziennik Ustaw RP. Nr 27 z dnia 31 marca 1939 r.

Ustawa Skarbowa z dnia 29.3.1939 na okres od 1.4.1939 do 31.3.1940.

Dziennik Ustaw RP. Nr 28 z dn. 31 marca 1939 r.

Ustawa z dnia 30.3.1939 o zmianie RPR o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (poz. 183).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.3.1939 o dodatku drogowym i opłatach od materiałów pędnych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego (poz. 184).

Dziennik Ustaw RP. Nr 30 z dnia 4 kwietnia 1939 r.

Ustawa z dnia 30.3.1939 o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (poz. 200).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 7 z dn. 20 marca 1939 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 11.3.1939 w sprawie sygnowania przez komisarzy giełdowych kart umów giełdowych na transakcje mąką i otrębami (poz. 164); — z dnia 13.3.1939 w sprawie opłat stemplowych od zezwoleń na sprzedaż korków do straszaków (poz. 165); — z dnia 7.3.1939 w sprawie przyrządów dźwigniowych, zamieniających sprężyny w przyrządach kontrolno - mierniczych Siemensa (poz. 166).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 8 z dn. 31 marca 1939 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 20.3.1939 w sprawie zniżki celnej konwencyjnej na sery miękkie pochodzenia niemieckiego (poz. 196); — z dnia 24.3.1939 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przewozowej (dot. poz. 86, 87 i 88) (poz. 197); — z dnia 25.3.1939 w sprawie określania w wynikach rewizji nazw towarów w razie sto-

sowania zniżek celnych konwencyjnych (poz. 198); — z dnia 27.3.1939 w sprawie należności niecelnych, wpłacanych do kas urzędów celnych (poz. 199); — z dnia 25.3. 1939 w sprawie uzupełnienia Instrukcji o pobieraniu prób i ustalaniu przez urzędy celne zawartości popiołu w mące wywożonej za granicę za zwrotem cła (poz. 200); — w sprawiej kontroli specjalnej obrotu towarowego polsko-sowieckiego (poz. 201); — w sprawie wykładni art. 101 OP (poz. 202); — w sprawie stosowania przepisów art. 68 OP i § 63 ust. (1) lit. B rozp. wyk. do OP (poz. 203).

PORADNIA

251. *M. A. Kraków.*

Sporadyczne pośredniczenie przy zawarciu transakcji nie podlegało podatkowi przemysłowemu (nie podlega również obecnemu podatkowi obrotowemu). Ob.OBP 1938, str. 391, odpow. nr 376. Uzyskana prowizja podlegała opodatkowaniu według Dz. I ustawy o pod, dochod. (ob. § 35 p. 4 rozp. wyk. do ustawy o pod. doch.).

252. *J. D. B*

Opisany przez PP. „rewers dostawy" zawiera wszystkie elementy faktury, wobec czego jest dostatecznym udokumentowaniem zakupu (w szczególności ceny towaru).

253. *Robert, Łódź.*

Biuro pośrednictwa handlowego (II kat. handl.) jest, bez względu na wysokość obrotu, przedsiębiorstwem prowadzonym w większym rozmiarze, chyba że sąd rejestrowy na wniosek kupca (właściciela przedsiębiorstwa) uzna, że dane przedsiębiorstwo **nie** jest prowadzone w większym rozmiarze. Sąd rejestrowy orzeka na wniosek kupca po zasięgnięciu opinii właściwej izby skarbowej i przemysłowo-handlowej (Rozp. Ministra P. i H., DURP, 1936, poz. 590). W zasadzie więc właściciel biura pośrednictwa handl. jest kupcem rejestrowym i ma obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych.

254. *Wł. K. Sosnowiec.*

1. **Upoważnienie do odbioru sumy pieniężnej nie przewyższającej 500 zł lub do odbioru rzeczy ruchomej** innego rodzaju, bez względu na jej wartość, jest wolne od opłaty stemplowej (art. 112, p. 10 u. o. s.). Nie podlega zatem tej opłacie upoważnienie do odbioru papierów wartościowych, bez względu na ich wartość, ponieważ nie stanowią one „sumy pieniężnej".

2. Natomiast podlega opłacie w wysokości 5 zł **pismo, upoważniające „do wykupienia papierów wartościowych", pod których zastaw wystawca tego pisma otrzymał pożyczkę,** tj. do spłacenia pożyczki (bez względu na jej wysokość) i do odbioru papierów wartościowych. Wykonanie zobowiązania (pożyczkobiorcy) stanowi czynność prawną (por. Longchamps de Berier, Zobowiązania, 1938, str. 325), zatem **wspomniane pismo zawiera umocowanie do działania w cudzym imieniu,** czyli pełnomocnictwo (przytoczony wyżej sub 1 przepis art. 112 p. 10, jako wyjątkowy, musi być ściśle tłumaczony).

255. *Do—Re 13.*

1. Poruszone przez Pana zagadnienie rozstrzyga okólnik Min. Sk. z d. 30.7.1935. LDV 24515/2/35: **„Odszkodowanie" za przedwczesne rozwiązanie umowy, wyrażające się w jednorazowej wypłacie sumy wynagrodzeń periodycznych, jakie by pracobiorca otrzymał w razie dotrzymania przez pracodawcę umowy w czasie od daty rozwiązania umowy do daty jej upływu, nie może być traktowane jako wynagrodzenie jedno-**

razowe, ustawa bowiem, rozróżniając wynagrodzenie periodyczne i jednorazowe, nie ma na myśli sposobu wypłaty wynagrodzenia, lecz jego istotny charakter... Fakt wypłaty wynagrodzenia ze swej istoty periodycznego jednorazowo bez względu na przyczyny tego faktu, nie ma dla określenia stawki podatku dochodowego od uposażeń znaczenia istotnego **i przy takiej wypłacie stawkę podatku należy ustalić wedle sumy wynagrodzenia obliczonego w stosunku rocznym"**. Do sumy 4800 zł, otrzymanej tytułem odszkodowania za zerwanie umowy na 2 lata przed jej ekspiracją należy zatem zastosować stawkę 2,6% odpowiadającą wynagrodzeniu rocznemu 2400 zł.

2. **Pismo, w którym właściciel zapewnia lokatora, że w ciągu najbliższych 2 lat nie podwyższy komornego ponad określoną sumę, stwierdza umowę najmu i podlega opłacie stemplowej. Za podstawę wymiaru należy przyjąć komorne pięcioletnie.** Powyższe zapewnienie nie ma bowiem żadnego wpływu na czas trwania umowy, który wobec tego należy uważać za nieoznaczony.

256. *Księgowy Cz.*

1. **Treść zapisu w księdze głównej jest wystarczająca, jeśli zawiera datę dokonania zapisu (w dzienniku), kwotę obciążenia wzgl. uznania, nazwę korespondującego rachunku, pozycję lub folio dziennika.** Pożądane jest, by na rachunkach, dla których nie prowadzi się ksiąg szczegółowych, była oznaczona zwięźle treść zaszłości

2. Jeżeli jest prowadzona księga towarów, można oczywiście, w księdze Głównej otworzyć tylko jeden ogólny rk „Towarów". Zarzut podniesiony przez rewidenta jest niesłuszny, skoro księga towarowa umożliwia sprawdzenie ilości remanentów poszczególnych rodzajów towarów i ich wycenienie.

3. Sposób, w jaki sprostował Pan omyłkę w „Kasie-Dzienniku", nie budzi zastrzeżeń.

4. W sprawie salda kredytowego kasy zob. OBP, 1938, str. 36, 71, 83, 285, 444, 636. List Pański jest w tej części niejasny.

257. *Litery.*

1. **Podatek należy zaksięgować** najpóźniej z chwilą otrzymania nakazu płatniczego, nie zaś dopiero w miarę uiszczania podatku.

O ile chodzi o osobę fizyczną lub spółkę jawną, nie należy w ogóle księgować podatku dochodowego, jako stanowiącego osobisty wydatek właściciela (li). Natomiast w **księgach osoby prawnej podatek ten podlega księgowaniu na ogólnych zasadach** (por. wyżej), jakkolwiek podlegać będzie doliczeniu do zysku bilansowego przy ustaleniu dochodu podatkowego.

2. **Redukcję należności za towar, uwarunkowaną uprzednią zapłatą zredukowanej należności winien dłużnik zaksięgować (Wn „Dostawca", Ma „Towary") dopiero z chwilą spełnienia się warunku, tj. po zapłaceniu zredukowanej sumy należności.** W zasadzie bowiem **warunkowe zmiany majątkowe** nie podlegają uwidocznieniu w księgach handlowych.

258. *Księgowy A. K.*

1. **Komitent nie jest wolny od obowiązku uiszczenia podatku od obrotu, osiągniętego ze sprzedaży za pośrednictwem komisanta, chociażby ten ostatni płacił podatek od całego przychodu za sprzedany towar, nie zaś tylko od prowizji,** a to — bądź z braku warunków ustawowych dla uznania komisu w rozumieniu ustawy o podatku obrotowym, bądź z jakichkolwiek innych powodów. Okoliczność, że w ten sposób ten sam obrót będzie dwukrotnie opodatkowany, jest bez znaczenia, ustawa opodatkowuje bowiem w zasadzie wszystkie stadia obrotu.

2. **Jeżeli bilans jest wpisywany, po zamknięciu ksiąg za ubiegły rok, do osobnego Dziennika Bilansów,** nie należy już wprowadzać do dziennika bieżącego pozycji: „Bilans Otwarcia" u „Róż-

nych" i „Różni" u „Bilansa Otwarcia". Przy uzgadnianiu ogólnych sum rocznych Dziennika i Księgi Głównej, (do której są wpisywane salda z Dziennika Bilansów) należy połączyć ogólne liczby obu dzienników.

3. W sprawach dewizowych nie udzielamy informacyj.

259. *D. Ś., Łódź.*

W dzienniku zakupu należy poza ogólną sumą rachunku oznaczyć również nazwisko kontrahenta i rodzaj towaru, chyba że jest prowadzona księga faktur.

260. *M. W. S.*

Mąka, zawierająca ponad 2,2% popiołu w suchej substancji, nie podlega opłacie od mąki (§ 5 p. 1 Rozp. Ministra Skarbu o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych).

261. *J. W.*

W przypadku księgowania utargu dziennego w jednej globalnej sumie, wpis taki musi być oparty na dokumencie (lista utargu dziennego, bloczki kasowe itp.), obejmującym poszczególne kwoty dokonanych bezimiennie transakcji gotówkowych. „Kartki wykazujące tylko globalną sumę utargu za dany dzień nie są wystarczającym udokumentowaniem zapisów do ksiąg handlowych" (NTA, l. rej. 9962/34, OBP, 1938, str. 252, ob. tamże glosę). Również w opisanym przez Pana przypadku nie wystarczą dokumenty, ustalające, ile towaru woźnica wziął danego dnia i ile przywiózł z powrotem, tj. dokumenty, które stwierdzają jedynie ogólną ilość napojów, sprzedanych poszczególnym odbiorcom za gotówkę. Wobec tego konieczne są dokumenty, które by wykazywały sumy poszczególnych transakcji. Co więcej, **ponieważ chodzi w danym przypadku nie o sprzedaż towaru w drobnych ilościach, lecz o dostarczenie towaru przez hurtownię piwa i fabrykę napojów bezalkoholowych kupcom w większych zapewne ilościach, należy w dokumentach wykazywać poszczególnych odbiorców oraz wysokość transakcyj, pomimo że są gotówkowe** (ob. OBP, 1938, str. 663, odp. 593, p. 13). W tych warunkach prowadzoną przez Pana **książkę sprzedaży gotówkowej,** wykazującą poszczególnych odbiorców i sumy zakupów, **należy uważać za konieczną część składową księgowości, skoro w księgach zasadniczych wpisuje Pan tylko ogólną sumę utargu danego dnia.**

Nie może Pan zatem uniknąć ujemnego wpływu, który na ocenę księgowości mają niedokładności we wspomnianej książce (ob. OBP, 1938, str. 413, wyrok NTA) — przez zaprzestanie prowadzenia jej.

Nie pozostaje zatem nic innego, jak dołożenie starań, aby rozwoziciele (i zarazem sprzedawcy) dokładniej notowali, kto i ile wziął u nich towaru. Przytoczone przez Pana przeszkody natury technicznej (deszcz, mrozy, nawał pracy) nie są w takim stopniu trudne do pokonania, aby ustąpiły przed nimi zasadnicze wymagania prawidłowej księgowości.

262. *Stroskany.*

1. Księgowy może prowadzić księgowość na podstawie umowy o pracę w kilku firmach. Okoliczność, że kto inny pomaga mu u tych wszystkich pracodawców bezpłatnie, choćby to był bliski krewny księgowego, **nie wyklucza bynajmniej** umowy o pracę, tym bardziej, że chodzi o pomoc praktykanta. W każdym razie, gdyby nawet uznano (niesłusznie!), że pracuje Pan na podstawie umowy zlecenia (zob. OBP, 1938, str. 772), nie zorganizował Pan w opisanych warunkach przedsiębiorstwa, wobec czego nie zachodzi obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego (na biuro buchalteryjno-rewizyjne).

2. Stanowisko władzy podatkowej w powyższej sprawie **nie** jest obowiązujące dla sądu i instytucji ubezpieczeniowych.

Choćby więc nawet został Pan zmuszony do wykupienia świadectwa przemysłowego, może Pan bronić we wspomnianych instancjach swoich uprawnień jako pracownika umysłowego.

3. Biura buchalteryjne oraz rewizyjno-buchalteryjne, jeżeli zatrudniają najwyżej 2 pracowników, obowiązane są wykupić świad. przem. III kat. handl. Opłacają one podatek dochodowy i obrotowy. — Zaznaczyć należy, że **od 1.1.1939 r. podatek obrotowy powinni płacić również księgowi prowadzący księgi na podstawie umowy zlecenia. choćby w braku jakiejkolwiek organizacji nie można było by mówić o przedsiębiorstwie i obowiązku wykupienia świadectwa przemysłowego.**

W myśl bowiem art. 1 ustawy o podatku obrotowym podatkowi temu podlegają wszelkie „prywatno-prawne zawodowe i odpłatne świadczenia rzeczy bądź usług" (z pewnymi wyjątkami, wymienionymi w art. 3 ustawy).

4. **„Sam fakt przyznania pracownikowi wynagrodzenia, ani fakt istnienia wierzytelności z tego tytułu, zapisanej w księgach handlowych służbodawcy na koncie pracownika, nie uzasadnia obowiązku podatkowego pracownika"** (NTA, l. rej. 6911/32, OBP, 1937, str. 612).

W szczególności również w zakresie podatku dochodowego z tytułu kumulacji wynagrodzeń miarodajny jest **moment faktycznej wypłaty** (uzasadnienie wyroku NTA, l. rej. 1518/33, OPA 1322 i inne).

263. *H. S.*

Sporządzenie asygnaty kasowej powinno nastąpić przed wypłatą, wzgl. wpłatą. Ponadto asyguaty muszą być **datowane.** Stwierdzenie pojedynczych naruszeń wspomnianych zasad nie wystarcza jednak samo przez się do odrzucenia ksiąg.

264. *Magister Praw, Radom.*

1. Według ustawy o pod. przem. **obroty przedsiębiorstw handlowych, uzyskane ze sprzedaży towarów po ich przerobieniu** (mianowicie w obcych przedsiębiorstwach przemysłowych) podlegały podatkowi w wysokości 1,9% (art. 7 ust. 2). **Pod rządem ustawy o podatku obrotowym stawka** w powyższym przypadku wynosi 2,1%, jeżeli sprzedaż jest udowodniona prawidłowymi księgami handlowymi, i 3% — w przeciwnym razie.

2. **Księgowanie towaru wysłanego „za pobraniem"** opisaliśmy w OBP, 1937, str. 477 i n. Jeżeli towar jest wysyłany za pobraniem na okaziciela, księgowanie podlega uproszczeniu, a to, jak następuje: I. Wn „Za pobraniem", Ma „Towary wysłane za pobraniem" — za towar wysłany za pobraniem na okazi-

ciela do Urzędu Pocztowego NN; II. Wn „Kasa", Ma „Za pobraniem" — za wykupioną przesyłkę...; III. Wn „Towary wysłane za pobraniem", Ma „Sprzedaż"— za przeniesioną sprzedaż przesyłki...

265. *Fabryka maszyn.*

Zgodnie z okólnikiem Min. Skarbu z 14.2.1939 r. LDV, 3540/2/39 (OBP, 1939, str. 173) **„odroczenie terminu do złożenia zeznania na podstawie niniejszego zarządzenia automatycznie powoduje przesunięcie terminu płatności zaliczki (przedpłaty) na państwowy podatek dochodowy"** Ponieważ odsetki są pobierane tylko od „zaległości", tj. od podatków nieuiszczonych w terminie płatności (art. 2 ustawy o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach itd. z 18.5.1935 r., DURP, 1936, poz. 88), przeto policzenie odsetek od zaliczki na podatek dochodowy od dnia 1 marca 1939, jest pozbawione podstawy prawnej.

266. *R. Z. O.*

Przedsiębiorstwa przemysłowe, które na 1937 r. wykupiły świad. przem. VI kat. zamiast V, a to na podstawie okólnika Min. Skarbu z 27.XI.1936 r. o ulgach przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1937, opłacały w 1937 r. podatek od obrotu w wysokości 1,9%. Stawka od obrotu przedsiębiorstw przemysłowych, korzystających z ulgowych świadectw przemysłowych, została obniżona tylko w odniesieniu do 1936 r. (ob. OBP, 1937, str. 532).

267. *A. K.*

1. **Na rk Strat i Zysków przenosi się** nie saldo z rku Sprzedaży, lecz zysk brutto, wyprowadzony na rku Towarów (na który przenosi się saldo z rku „Sprzedaży").

2. **Na rku Kosztów Handlowych w przedsiębiorstwie handlowym księguje się** wszystkie wydatki, związane z utrzymaniem i prowadzeniem przedsiębiorstwa. Można wyodrębnić z ogółu wydatków te, które wiążą się ściślej ze sprzedażą, jak np. koszty przesłania towaru itp., podział taki jest jednak obojętny, zarówno ze stanowiska buchalteryjnego, jak i podatkowego.

3. Na stronę „Winien" rku Strat i Zysków przenosi się salda debetowe z rachunków wynikowych (np. „Koszty Handlowe", „Procenty", „Prowizje zapłacone itd.), straty z rków mieszanych—bilansowo wynikowych („Towary", „Waluty„ itd.), odpisy należności wątpliwych, amortyzacje, manka itp.

Skorowidz rzeczowy

Księgowość — asygnata — **P** *) 274 **); — dziennik bilansów — **P** 272; — księgowanie podatku dochodowego — **P** 272; — księgowanie towaru wysłanego za pobraniem dla okaziciela — **P** 274; — księgowanie utargu dziennego — **P** 273; — księgowanie warunkowej redukcji długu — **P** 272; — obowiązek prowadzenia prawidłowej księgowości przez biuro pośrednictwa handlowego — **P** 271; — opuszczenie wpisu następnie uzupełnione — 261, **O** *) 266; — prowadzenie prawidłowych ksiąg handlowych dla jednego z kilku przedsiębiorstw — **O** 263; — treść zapisu w księdze głównej — **P** 272; — zapisu opuszczenie następnie uzupełnione — 261, **O** 266.

Opłata stemplowa — pismo zawierające zobowiązanie do niepodwyższenia komornego — **P** 272; — upoważnienie do wykupienia zastawionych papierów wartościowych — **P** 271.

Ordynacja podatkowa — odroczenie terminu złożenia zeznania a przesunięcie terminu płatności przedpłaty — **P** 275; — zeznanie o dochodzie — **Ok** *) 268.

Podatek dochodowy — obowiązek składania zeznania — **Ok** 268; — od uposażeń — przyznanie, zaksięgowanie uposażenia a obowiązek podatkowy — **P** 274; — od uposażenia wypłaconego jednorazowo za kilka okresów — **P** 271.

Podatek obrotowy — komisant — uznanie komisu a stwierdzenie wypadków sprzedaży przez komisanta towarów powyżej ceny limitowanej — **O** 267; — komitent — **P** 272; — księgowych — zleceniobiorców — **P** 274; — obrót przedsiębiorstw handlowych uzyskany ze sprzedaży towaru po ich przerobieniu — **P** 274; — sporadyczne pośredniczenie — **P** 271.

Umowa o pracę — księgowy pracujący w kilku firmach — **P** 273.

Zakony i zgromadzenia zakonne — zasady opodatkowania — **Ok** 268.

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Józef Filip Hoppenfeld — Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8.
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308—Poczt. konto rozrachunkowe Nr. 176—Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor Dr. Emanuel Iserzon Drukarnia Wydawnicza, Warszawa, Kaczа 15